

د واکسينو معلوماتي بيانیه

Many Vaccine Information Statements are available in Pashto and other languages. See www.immunize.org/vis

د واکسين معلوماتو ډېرې بيانې په پښتو او نورو ژبو موجود دي. وگورئ www.immunize.org/vis

د ريبيز واکسين:

هغه څه چې تاسو يې په اړه بايد پوهه شئ

1. ولې بايد واکسين وکړو؟

ريبيز واکسين د ريبيز (ليوني سپي دارل) څخه مخنيوي کوي.

ريبيز يوه جدي ناروغي ده چې تل يې پايله په مرگ بدليږي.

ريبيز وپروس د مرکزي عصب سيستم باندې اغېزه کوي. علايم بنايي د ورز څخه تر کلونو پورې د وپروس سره مخ کېدو وروسته رامنځته شي او ديليريم (تشویش)، غير نورمال چلند، توهمات، هايډورفيبيا، (د اوبو څخه وېره) او بې خوبي (خوب کولو کې مشکلات) پکې شامل دي چې دا علايم د بې هوشۍ او مرگ څخه مخکښي رامنځته کيږي.

خلک بنايي په ريبيز وپروس اخته شي که چېرې دوي د اخته شوي څاروي لعاب يا عصبي نسج سره اړيکه ولري، د بېلگې په توگه د دارلو پا ورسره د گړېدلو له لارې، او د ريبيز د واکسينو په شمول مناسب طبي پاملرني تر لاسه نه کړي.

2. د ريبيز واکسين

ځيني خلک چې د ريبيز سره د مخ کېدو لوړ خطر لري، لکه هغه کسان چې د احتمالي اخته څاروپو سره کار کوي، سپارښتنه ورته کيږي چې واکسين وکړي ترڅو د ريبيز مخنيوي وشي که چېرې ورسره مخ شي. که چېرې تاسو د ريبيز وپروس سره د مخ کېدو لوړ ځبر لرئ:

- تاسو بايد د مخ کېدو په 0 او 7 ورځو کې 2 ډوزونه تر لاسه کړئ.
- ستاسو د خطر کچې ته په ليدو سره، تاسو ته به مشوره درکړل شي چې يو يا څو د وينې معاينات وکړئ يا د 2 ډوزونو وروسته د بوستر ډوز په 3 کلونو کې دننه وکړئ. ستاسو روغتياپال کولی شي په دې اړه تاسو ته ډېر معلومات درکړي.

د ريبيز واکسين د ريبيز څخه مخنيوي کولی شي که چېرې هغه کس ته ورکړل شي چې د وپروس سره مخ شوی وي. د مخ کېدو وروسته يا د ريبيز سره د احتمالي مخ کېدو وروسته، د زخم ځای بايد د صابن او اوبو سره په بشپړه توگه پاک شي. که چېرې روغتيا پال يا د روغتيا ځايي اداره د واکسين کولو سپارښتنه کوي، د مخ کېدو وروسته واکسين بايد ژر تر ژره ورکړل شي خو بنايي د علايم

راښکاره کېدو دمخه چې هرکله وي اغيزمن دي. يو ځل چې علايم راښکاره شي، د ريبيز واکسين د ريبيز څخه د مخنيوي کې گټور نه شي کيدی.

- که چېرې تاسو په مخکې وختونو کې د ريبيز پر وړاندې نه بې واکسين شوي، تاسو د 2 اونيو په ترڅه کې 4 ډوزونو ته اړتيا لرئ (په 0، 3، 7 او 14 ورځې باندې ورکول کيږي). تاسو بايد په هغه ورځ چې تاسو د ريبيز واکسين لومړی ډوز تر لاسه کوئ يا لږ وروسته د ريبيز امونوگلوبولين په نوم يو بل درمل هم واخلئ.
- که تاسو په تير وختونو کې د ريبيز واکسين تر لاسه کړی وي، نو تاسو په عموم ډول د مخ کېدو وروسته د ريبيز واکسين يوازې 2 ډوزونو ته اړتيا لرئ.

د ريبيز واکسين بنايي د نورو واکسينونو سره په ورته وخت کې ورکړل شي.

3. له خپل روغتياپال سره خبرې وکړئ

د واکسينو چمتو کونکي ته خبر ورکړئ که چېرې واکسين کونکي شخص:

- د ريبيز واکسين د مخکښی ډوز وروسته حساسيت درلودلی وي، يا کوم سخت، د ژوند گواښونکي حساسيت ولري
- د معافيت کمزوری سپستم لري
- د کلوروکوين (chloroquine) درمل اخلي يا پلان لري چې واپخلي يا هغه درمل چې د کلوروکوين (chloroquine) سره تړاو لري
- د ريبيز واکسين بې په تير وختونو کې لگولي (ستاسو چمتو کونکي به وغواړي پوه شي چې تاسو کله د ريبيز واکسينو ډوزونه تر لاسه کړي دي)

په ځينو مواردو کې، ستاسو روغتياپال بنايي د (د مخ کېدو دمخه) ريبيز واکسين تر راتلونکې ليدنې پورې وځنډوي. يا ستاسو د روغتياپال بنايي د وينې بوه معاينه وکړي مخکې يا وروسته د ريبيز واکسين ورکولو ترڅو ستاسو د معافيت کچه د ريبيز پر وړاندې معلومه کړي.

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

د زکام په څېر د کوچنیو ناروغیو لرونکي خلک هم کولی شي واکسين وکړي. هغه خلک چې معتدل يا سخت ناروغه وي بايد معمولاً تر هغه وخته پورې انتظار وکړي چې دوی د ريبيز واکسين د معمول (د مخ کېدو دمخه) دوز تر لاسه کولو دمخه روغ شي. که چېرې تاسو ريبيز وپروس سره مخ شوي باسټ، تاسو بايد واکسين وکړئ د هممهاله ناروغۍ، امیندواري، ماشوم ته تي ورکول، يا کمزوری معافیتي سیستم په نظر کې نیولو پرته.

ستاسو روغتياپال کولی شي په دې اړه تاسو ته ډېر معلومات درکړي.

4. د واکسينو د غبرگون خطرونه

- د سرنج کولو په ځای کې درد، سوروالی، پرسوب، یا خارش، او د سر درد، زړه بدوالی، د معدی درد، د عضلاتو درد، یا سرخوړی، د ريبيز واکسين کولو وروسته رامنځته کېدی شي.
- د کندو، په مفصلونو کې درد، یا تبه کله نا کله د بوسټر دوزونو څخه وروسته رامنځته کېدی شي.

خلک ځینې وختونه د واکسينو په گډون له ځینو روغتيايي پروسو وروسته بې هوښه کېږي. که په تاسو سرگرځېدلی وي، یا مو په لیدو کې بدلون راغلی وي یا مو په غوږ کې زنگاری وي، په اړه یې خپل روغتياپال ته ووايست.

لکه د نورو درملو په څېر، واکسين هم په ډېر نادره توگه له سخت حساسیت، نورو جدي ټپونو، یا مړینې سبب گرځېدای شي.

5. که جدي ستونزه رامنځته شي څه به کېږي؟

يو حساسیتي غبرگون کېدای شي هغه مهال رامنځته شي چې کله واکسين شوی کس له کلینیک څخه ووځي. که تاسو د جدي غبرگون علايم لکه (ټپونه، د مخ او ستوني پرسوب، تنفسي ستونزې، د زړه تيز ضربان، ستړیا، یا کمزوري) ولیدلي نو، 1-1-9 شمېرې ته زنگ ووهئ او اړونده شخص تر ټولو نږدې روغتون ته انتقال کړئ.

که نور داسې علايم لری چې تاسو ته اندېښنه پیدا کوي، خپل روغتياپال ته زنگ ووهئ.

د ضرري غبرگونونو په اړه باید د

Vaccine Adverse Event Reporting System (واکسينو ضرري پېښو د راپور سیستم) (VAERS) ته راپور ورکړل شي. ستاسو روغتياپال زیاتره دا ډول راپورونه ثبتوي، یا تاسو خپله باید دا کار وکړئ. له VAERS وېب سايټ څخه په دې پته لیدنه وکړئ www.vaers.hhs.gov یا دې شمیرې ته زنگ ووهئ 1-800-822-7967. VAERS یواځې د غبرگون په اړه د راپور ورکولو لپاره دی، او د VAERS کارکونکي روغتيايي مشورې نه ورکوي.

6. څرنگه کولی شم نور معلومات لاسته راوړم؟

- له خپل روغتياپال څخه پوښتنې وکړئ.
- خپلې ځايي یا ايالتي روغتيايي څانگې ته زنگ ووهئ.
- د واکسينو په اړه د معلوماتي پانې او نورو معلوماتو د تر لاسه کولو لپاره د Food and Drug Administration (FDA) (د خوړو او درملو اداره) www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines له لارې د خوړو او درملو ادارې (FDA) وېب پانې ته ورشئ.
- د Centers for Disease Control and Prevention (ناروغیو د کنټرول او مخنيوي مرکز) (CDC) سره په اړیکه کې شئ:
- 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ته زنگ ووهئ یا
- د CDC ريبيز وېب پانې څخه لیدنه وکړئ په www.cdc.gov/rabies

